

Aarhus maj 2012

Kære medlemmer af socialudvalget,

I den seneste tid, har vi set en lang række af indikatorer på de stigende gældsproblemer i de danske samfund: Antallet af danskere, der er registreret i RKI, er steget drastisk de seneste år således, at der nu er mere end 217.000 registrerede i RKI. Det svarer til cirka 5 procent af den voksne befolkning. Samtidig har EU-kommissionen advaret om, at danskernes store private gæld, som udgør mere end 160 procent af BNP, udgør en trussel for den danske økonomi og vækst. I tillæg til dette, er antallet af udsættelser fra private boliger steget markant. Boligudsættelser påfører borgeren store sociale konsekvenser og traumer, som forfølger denne i langt tid efter.

Derfor er der brug for tiltag, som *forebygger* overgældssætning, men også tiltag og forbedringer, som kan *rette op* på de negative konsekvenser af overgældssætning. En forbedring af gældssaneringsreglerne i Danmark er ét af disse tiltag.

Uhensigtsmæssig lovgivning og retspraksis på området for gældssanering

Den Sociale Retshjælp (DSR) er en frivillig organisation, som yder en gratis og helhedsorienteret juridisk og økonomisk rådgivning for primært socialt udsatte borgere i hele landet. En af vores hovedkompetencer er at yde gældsrådgivning og gældssagsbehandling. Grundlæggende findes der ifølge DSR tre konkrete problemer på området for gældssanering i Danmark:

1. Socialt udsatte har reelt set ingen mulighed for at opnå gældssanering og dette er problematisk, fordi en gældssanering for disse, kan være ganske afgørende for deres mulighed for at komme videre i livet.
2. Tidligere straffede personer har ikke mulighed for at sanere sagsomkostninger. DSR mener, at en mulighed for gældssanering for disse personer vil forbedre den resocialiserende indsats. Dog skal dette være forbundet med betingelser, som skal forbygge gentagelse af kriminalitet og motivere til at komme på fode igen, for samfundet må aldrig belønne kriminalitet.
3. De (stadig) store geografiske forskelle i muligheden for at opnå gældssanering, som også andre fagfolk har påpeget¹. Dette er til skade for vores gældsrådgivning. Vi kender alt til de juridiske regler angående problemstillingerne, men vi oplever samtidig, at retspraksis på tværs af skifteretterne er så forskelligartet, at det komplicerer vores rådgivning yderlige, samtidig med, at retssikkerheden for borgerne lider last.

Konkrete løsninger

Vi har derfor en række konkrete forslag til forbedringer og løsninger, som vi mener, bør indgå i en revision af reglerne for gældssanering:

- 1) Undtagelsesparagraf for socialt udsatte personer, som tilgodeser disses særlige behov. Hermed kan der ses bort fra kravet om fx, at personen skal have "afklarede økonomiske forhold."

¹ <http://www.business.dk/oekonomi/nemmere-at-slippe-for-gaeld-i-provinsen>

- 2) Mulighed for at genoptage udregning af dividenden i forbindelse med ændring i økonomiske forhold. Således gøres reglerne for gældssanering langt mere fleksible på samme vis, som i Norge og Sverige.
- 3) Mulighed for gældssanering for tidligere straffede personer under betingelse af genoptagning af ordning hvis ny kriminalitet. Hermed forstærkes den resocialisering effekt for disse personer. Løsningen kombinerer erfaringen fra Norge og Sverige med nye tiltag.
- 4) Ensretning af skifteretternes praksis gennem en tilbundsgående undersøgelse af, hvordan de enkelte skifteretter skønner forskellige forhold. Denne undersøgelse skal bruges som grundlag for en gennemgang af de nuværende regler, for at afsøge de områder, hvor en udspecificering af reglerne vil være formålstjenlig.

Vores løsningsforslag bygger i høj grad på den erfaring, som vi som organisation har gjort os i arbejdet med gældsrådgivning af både socialt udsatte danskere og familien Danmark. Ligeledes har vi ladet os inspirere af, hvordan man har grebet problematikkerne an i andre lande bl.a. Norge og Sverige.

Der åbnes ikke op for en ladeport af gældssaneringer

Der er i visse tilfælde tale om indgribende ændringer, men som alt i alt tilgodeser et bredere socialpolitisk formål med lovgivningen. Ændringerne åbner ikke op for, at langt større grupper af mennesker kan opnå gældssanering, men blot, at adgangen til gældssanering forbedres for den gruppe af borgere, som er særligt udsatte. Når vi allerede i samfundet har erkendt, at de disse mennesker er stærkt udsatte, bør vi også erkende, at disse personer har brug for ekstraordinær hjælp. Dette er til gavn for den sociale indsats i samfundet. Der er altså *ikke* tale om at åbne op for gældssanering for personer og luksusgældstyper, som fremstilles i populære tv-programmer som fx "Luksusfælden" på TV3.

Derudover bidrager ændringerne også til en mere ensartet retspraksis på tværs af skifteretterne – uden nødvendigvis at der er flere eller færre borgere, der *samlet set* får gældssanering på landsplan, men sådan at man kan forvente samme praksis hos fx både skifteretterne i København og Esbjerg - dette er til gavn for retssikkerheden.

Vi håber, at I vil inddrage dette i jeres videre politiske arbejde og henleder jeres opmærksomhed på det vedhæftede bilag, som i nærmere grad præciserer og uddyber vores forslag. Samtidig står vi til rådighed, hvis I har yderligere spørgsmål og kommentarer til vores forslag. Vi er klar over, at en ændring af reglerne for gældssanering ikke nødvendigvis hører under socialudvalgets område, men da vores forslag til forbedringer vedrører særligt socialt udsatte, finder vi det relevant for udvalget.

Med venlig hilsen

Kim Fogh Rasmussen
Politisk konsulent
Innovationsafdelingen
Den Sociale Retshjælp